

AMERIŠKA DOMOVINA

AMERICAN IN SPIRIT FOREIGN
IN LANGUAGE ONLY

AMERICAN HOME

SLOVENIAN MORNING
DAILY NEWSPAPER

NO. 105.

CLEVELAND, O., MONDAY MORNING, MAY 4th, 1931.

LETO XXXIII—VOL. XXXIII

Brzovlak v Egiptu je začel goreti, kar je povzročilo smrt skoro 50 oseb

Kairo, Egipt, 2. maja. — Brzovlak, ki vozi med mestom Kairo in Alexandrijo, je začel tekom vožnje goreti, in v tej strašni katastrofi je zgorelo 48 oseb, med njimi deset otrok, dočim je 39 potnikov dobilo strahovite poškodbe. Med mrtvimi je samo en tužemec, neka francoska žena, dočim so druge žrtve vsi Egipčani. Večina mrtvecev je tako ožganih, da niso mogli spoznati njih trupel. To je najbolj strašna nesreča v zgodovini železnice kraljevine Egipt. — Ogenj je nastal v nabiralniku za pepel in se je s tako naglico razširil proti vozovni, kjer so se nahajali potniki tretjega razreda, da je vlakovodja opazil ogenj šele, ko so mu dali na prihodnji železniški postaji znamenje, naj ustavi, ker vlak gori. Več potnikov je šlo v smrt, ko so skakali pri oknih na zemljo iz drvečega vlaka. Zgoreli so prvi trije vozovi vlaka, dočim se ni zadnjima dvema vozovoma ni ničesar zgodilo. Silna nesreča je izzvala nepopisno ogorčenje in žalost med Egipčani.

Koncert Perdanove

Ob precej lepi udeležbi je priredila mlada pevka in pianistinja Miss Jeanette Perdan v nedeljo večer svoj umetniški debut naši javnosti v S. N. Domu. Brez dvoma je, da ima Perdanova očarljivo lep glas. Izkazala se je na višku tako kot pevka kot pianistinja. Ob krasnem spremljevanju Irme Kalanove je drobila na odru pesmice s tako lahkoto in nežnostjo, da jo je narod ves zaverovan poslušal. Zlasti je pa fascinal občinstvo njen nastop v odlomku iz "Hoffmanovih pripovedk." Bil je v resnici večer poln užitka, za katerega smo hvaležni mladi umetnici.

Pouk tekem poletja

Šolski odbor v Clevelandu je končno vendar izjavil, da se bo tudi letos vršil pouk tekem poletja v javnih šolah. Prvotno so nameravali odpraviti ta pouk, ker baje ni denarja, toda sedaj se bo ta pouk vseeno vršil. Za pouk tekem poletja plača šolski odbor \$175.000.

Miss Frieda Breskvar

Kot se nam poroča odpotuje na obisk v staro domovino Miss Frieda Breskvar, hčerka Mr. John Breskvarja, podpredsednika North American Trust Co. Miss Breskvar odpotuje s francoskim parnikom dne 5. junija, ko bo izvanredno veliko število Slovencev iz Clevelanda obiskalo svojo rojstno domovino.

Poravnani štrajki

Med lastništvom hotela Hollenden v Clevelandu in med strežniki ter kuharji je včeraj prišlo do poravnave. Vsi štrajkarji se vrnejo na delo. Pri petih drugih hotelih se pa štrajk še nadaljuje.

Spomenik Johnsona

Spomenik bivšega župana v Clevelandu, Tom Johnsona, ki je bil eden najbolj priljubljenih županov, bodo premostili s Public Square na gotov prostor pred mestno hišo in okrajno sodnijo.

V zasluženo smrt

V Columbusu je bil včeraj na električnem stolu umorjen Chas. King, brivec iz Hamilton, Ohio, ki je pred več meseci bil spoznan krivim, da je zadel svojo ženo in štiri otroke. Mož je do zadnjega trdil, da je nedolžen.

* Nemčija je znižala carino na pšenico, ker jo zelo potrebuje.

Ena razporoka vsakih deset minut se bo delila v državi Nevada

Reno, Nevada, 2. maja. V državi Nevada je stopila v veljavo v pondeljek nova postava, ki pravi, da kdorkoli biva v državi Nevada brez svoje žene ali brez svojega moža tekom šestih tednov, da ima vzrok za ločitev zakona in dobi tudi ločitev. To so zaznali razni zakonci širom Amerike, pa so privreli iz vseh krajev razni zakonski možje in zakonske žene, ki želijo hitre razporeke. Pričakuje se, da bo sodnija v pondeljek, 4. maja, dovolila najmanj 300 razporok, vsakih deset minut eno. Mnogo novih sodnih uradnikov, je bilo zaposlenih od sedanj, da lahko hitreje "postrežejo." Približno velja ločitev zakona v Nevada \$25.00, toda bolj "zapleteni" slučaji, ko morajo odvetniki povdarjati to ali ono dejstvo, in ko postava nekoliko z ocesom zamizi, veljajo mogoče do \$1.000. Zakonski mož, ki dokaže na sodniji, da je bival šest mesecev v tem ali onem hotelu v mestu, in sicer brez žene, dobi brez vsakega vprašanja razporoko. Enako je tudi z ženo. Kakih 50 odvetnikov se je zadnje tedne naselilo v mestu Reno, ker vsi pričakujejo dobrih poslov in zaslužkov. Država dobi \$20.00 pristojbine od razporoke. Stara postava je narekovala, da mora biti mož ali žena šest mesecev v državi Nevada, predno more dobiti razporoko, nova postava pa, ki stopi 4. maja v veljavo, pravi, da je bivanje šestih tednov zadostno.

Smrt rešitelja

V državnem zavodu za umobolne je preminula v nedeljo Margareta Rade, rojena Ribič, soproga Martina Rade, 5520 Carry Ave. Ranjka se je nahajala 10 let med ostalimi siromaki, in končno se je umobolnosti pridružila še jetika, ki je nazadnje ubogo bolnico rešila zemskega trpljenja. Ranjka zapuša poleg soproga še tri sinove, Antona, ki se nahaja v Detroitu, Josepha in Franka. Družina se nahaja v hudem pomanjkanju radi brezposelnosti, in raditega bo pogrebni zavod A. Grdina & Sinovi pokopal ranjko brezplačno, kakor je bilo to svojočasno oznanjeno v časopisu. Pogreb se vrši v torek dopoldne iz zavoda na 1053 E. 62nd St. Naj bo ranjki lahka ameriška gruda!

Novi naročniki

Na slovenski dnevni "Ameriška Domovina" so se pretekli teden naročili sledeči: Ant. Zrimšek, Anton Kastelic, Mary Galik, Andy Bratis, Jos. Mikoletič, Anton Barbič, John Požar, Mike Vičič, Louis Simončič, Andrew Hočvar, Uršula Gartoža, vsi v Clevelandu. Martin Kumše in Louis Brus iz Barbertona, Ohio, in John Kramer za Jugoslavijo. Skupaj 14 novih naročnikov. Iskrena hvala vsem in se priporočamo še ostalim rojakom.

Iz domovine

Frank Bergles, 6310 Carl Ave. je dobil iz domovine vest, da mu je umrl oče Martin Bergles, star 81 let, v vasi Podgorica, fara Šmarje. Prehladil se je in dobil pljučnico. Ranjki je bil skromnega življenja, vljuden in priazen, vedno delaven. Tu v Clevelandu zapuša tri sinove, v Minesoti pa eno hčer, v starem kraju tri sinove in eno hčer. Naj mu bo rahla domača gruda!

Znižanje p lač ne bo prineslo prosperitete

Naš narod pridno sega po "Potih ljubezni" od Zormana

Da nimamo v Clevelandu, v tem kulturnem in družabnem središču ameriške Slovenije, g. Ivan Zormana, tedaj ameriški Slovenci ne bi imeli kaj prida slovenskih duševnih proizvodov na polju poezije. Prava sreča je, da je rajni častiti očka g. Ivan Zorman se naselil v Clevelandu, ker če bi ga, starega Zormana, usoda zanesla kam drugam, bi izgubil Cleveland polovico svoje kulturne vrednosti, ker ne bi imeli v naši sredini Ivana Zormana, tega edinega peveca, pesnika v naši ameriški Sloveniji, to mehko čutečo dušo, tega navdušenega, čutečega — Slovenca v Ameriki.

Narod ne šteje samo po tem, koliko denarja ima v banki, koliko podpornih društev ima, koliko plesov in veselice se priredijo, kako uspeva narodna industrija in trgovina, pač pa šteje svetovno merilo narod kulture, če imamo med seboj sinove, ki ne samo, da so v vsakdanjem življenju marljivi kot mravlje, pač pa poleg svojega dela prinašajo narodu še nekaj kulturnih biserov, ki so tako zelo redki med nami.

Ivan Zorman je pravkar poslal v slovensko-ameriško javnost že peto knjigo svojih tako iskreno-čutečih slovenskih pesmic. Od prve do pete knjige je nekako 11 let. Ena je bila bolj prijetna in popolnejša od druge. Toda ta najnovejša izdaja pesmic Ivan Zormana skoraj gotovo presega vse druge. Naslov ji je: "Pota ljubezni."

In ni samo "ljubezen," kot mislite, da je opevana v tej najnovejši knjigi Ivana Zormana. Ljubezen je lahko sebična, ljubezen je spolna, ljubezen je do

narave, do bližnjega, pa tudi ljubezen do slovenstva, do domovine, do rodne grude. In to je, kar postavlja to najnovejšo delo Ivana Zormana v ospredje. V pesmicah knjige "Pota ljubezni" naš Ivan tako ljubko, tako mehko, toda tako iskreno in prepričevalno opisuje te ali one dogodke naših rojakov v ameriški Sloveniji, potem pa zopet v rojstni domačiji, da žari iz vsakega verza, iz vsake besede iskreno srce rodoljuba, našega človeka, ki čuti tako iskreno z narodom, iz katerega je izšel, in če bi mu vsi sledili, bi bil naš narod po duhu in zavesti še mnogo večji in značajnejši.

Pisali smo pred nekaj tedni, da smo mi, slovenski rod, majhni, toda smo veliki. Veliki smo v tem dejstvu, da znamo ceniti naše ljudi. In če imamo to svojstvo, tedaj smo zreli, da stopimo v vrste največjih kulturnih narodov, ker če se spoštujemo sami, ne bomo nadloga nikomur drugemu.

"Pota ljubezni," najnovejšo delo Ivana Zormana, je pred nami. Knjiga je bila tiskana z velikimi stroški in prizadevanjem. Knjigi se je dala najboljša zunanja oblika, tisk je sijajen, a pri tem krasijo pesmi v knjigi čudovito lepi lesorezi odličnega slovenskega umetnika g. Jakaca, nekaj, kar je izvirno umetniško delo, in s čimur se ne more postaviti še nobena slovenska knjiga, izšla v založbi katke slovenske tiskarne v Ameriki.

Knjigo "Pota ljubezni" lahko dobite pri g. Zormanu ali pa v uradu "Ameriške Domovine." Število tiskanih knjig je omejeno. Sijajen dokaz narodne vednosti, narodnega značaja Slo-

vencev v Ameriki bi bil, da bi pokupili to knjigo v mesecu dni. Nas je v Ameriki 250.000. Ali imamo v Slovenski Ameriki 500 inteligentnih delavcev in profesorov, ki bodo segli po "Potih ljubezni" do svoje rojstne domovine in tako vsaj skromno poplačali narodni trud in delo g. Ivan Zormana, da nam ohrani vsaj drobtinico narodne zavesti v tej deželi, kjer smo, žal, tako prepogostokrat na dolžni listi narodne zavesti in značajnosti. 10.000 enakih knjig bi moralo biti razprodanih v par tednih med našimi ljudmi. Žal bo onemumu, ki ne bo dobil te dragocene knjige v svoj dom. Vredna je, da jo prečita vsak, ki se zove Slovenca ali Slovenko.

Radio koncert

Louis Špehek, 1120 E. 67th St. nam je s svojo družbo včeraj podal pol ure slovenske godbe in petja pčtom WJAY radio postaje, za kar smo mu prav hvaležni. V njegovem orkestru je igral on sam in sin, Tony Stanonik in Cene Salmič, peli so pa Frank Štamfel, John Zgonc, Tony Smolčič, Joseph Virant, Jack Križman in John Petrich. Bilo je prav veselo in korajžno petje te "ribniške opere," in kot čujemo so bili ljudje nad vse zadovoljni. Upamo, da te izvrstne pevce še kaj čujemo na radio.

Gre v domovino

Mr. Frank Fabian naznanja, da se poda 15. maja v staro domovino, v vas Gradišče, p. St. Jernej. Pred odhodom pozdravlja vse prijatelje. Ako ima kdo kaj sporočiti, naj se zgleda na domu 1190 E. 60th St.

* Prihodnjo nedeljo imamo Materinski dan.

Najvišje poslopje na svetu odprto po Al Smithu in predsedniku Hooverju

New York, 2. maja. — Včeraj so v tem mestu svečano otvorili najvišje poslopje na svetu, največjo zgradbo, ki je bila še kdaj postavljena, odkar pomni človeška zgodovina, in to je poslopje "Empire State Building." Poslopje je bilo svečano otvorjeno po predsedniku Hooverju, po Al Smithu in po nekem mlademu možu, ki je bil 22 let slep. Ob 11.30 dopoldne je predsednik Hoover pritisnil v svoji sobi v Washingtonu na električni gumb in ogromno poslopje v New Yorku je hipoma zažarelo v tisočih električnih žarnicah. Bivši governor Smith je odprl masivna vrata iz bronze z ogromnim srebrnim ključem, in "uradna odprtija" tega modernega babilonskega stolpa je bila gotova. Poslopje se nahaja na 34. cesti in Broadway ter se dviga skoro tretino milje proti nebu. To je največja stavba, katero je sploh kdaj postavil človeški rod. Dviga se 1248 čevljev nad cestnim tlakom. Al Smith sam je prišel prvi na idejo, da se postavi to poslopje in je tudi predsednik družbe, ki lastuje poslopje. Pri odprtiji je bil navzoč tudi 22-letni Earl Musselman, ki je bil slep od rojstva in kateremu so zdravniki v Philadelphiji te dni s srečno operacijo podarili zopet njegovih oči. Empire State poslopje ima 102 nadstropja. Po "krstu" poslopja so imeli razni odlični ljudje banket v 86. nadstropju, nekako 1000 čevljev nad cesto. 200 gostov je bilo navzočih. Kot pravijo inženirji, tehta poslopje 600.000.000 funtov. Poslopje ima dovolj prostora za 25.000 oseb. Za promet skrbi 63 električnih dvigal. Oken je v poslopju 6400. Z gradnje se je pričelo 17. marca, lanske leto, in je bilo poslopje, ki velja \$25.000.000, dogotovljeno v rekordnem času. En tisoč raznih podjetij se je že prijavilo, da bodo imela svoje urade v hiši.

Dohodki opere

Preteklo soboto je bila zaključena operna sezona v Clevelandu. Dohodkov je bilo nad \$200.000, in so s tem pokriti vsi stroški, in celo majhen preostanek se nahaja v blagajni. Da v današnjih časih tekom šestih dni enake predstave vzamejo v blagajno nad \$200.000, je pač znamenje, da ni še tako hudo kot se sdi. Nad 55.000 oseb je obiskalo operne predstave v enem tednu.

Vest iz domvine

Mrs. Julija Marolt, 6220 Carl Ave., je dobila iz domovine vest, da ji je umrla ljubljena mati stara 60 let. Tam zapuša soproga in sina Tineta Troha ter hčer Frances Černe. V Clevelandu pa zapuša sina Anton Troha in hčer Julijo Marolt, v Kansas City hčer omočeno Mrs. Mary Poje in dve sestri Mrs. Mary Knaus in Mrs. Antonija Žagar in še več drugih sorodnikov. Bodi ji ohranjen blag spomin.

Poroka

V soboto sta se poročila Anton Potokar, 6818 Bayliss Ave. in Miss Julia Beck, 15105 Hale Ave. Poročila sta se v slovenski cerkvi na Holmes Ave. Poročna slavnost se je vršila v krogu njih staršev in ožjih prijateljev. Bivališče novoporočencev je na 14804 Westropp Ave. Mnogo sreče v zakonskem življenju! * Papež je odpravil več samostojnih škofij v Italiji.

"Doli s Hooverjem" kričijo brezposelni napotu proti glavnemu mestu

Akron, Ohio, 3. maja. V dežju, premočeni, prepevajoč "Internacionalo," lačni, utrujeni, so dospeli sinoči brezposelni iz Clevelanda, ki se nahajajo na pohodu v Columbus, v to mesto. Spotoma so si privoščili predsednika Hooverja, proti kateremu so zaporedoma kričali "doli s Hooverjem." Ob velikem mostu v Akronu so čakali korakajoče iz Clevelanda njih tovariši iz Akrona, nakar so vsi skupaj zapeli revolucionarno pesem, potem so pa bili v spremstvu policije in pomožnih šerifov odpeljani. "Doli s stradanjem!" so kričali brezposelni, "doli s Hooverjem" so kričali ponovno. Četa paradnikov je mala. Vsega skupaj jih je nekako 50, namreč oni, ki so prišli iz Clevelanda in oni, ki so se jim pridružili v Akronu. Mnogim je videti, da so zelo utrujeni. Toda Amerikanci v vasih in mestih, skozi katera pridejo paraderji, so prijazni napram njim. Postrežejo jim s kavo, kruhom, prigrizki in vodo. Šerifi spremljajo paradnike od mesta do mesta. Več izmed originalnih potnikov iz Clevelanda je že cmagalo. Postrežni policisti in šerifi so jih z uradnimi avtomobili odpeljali domov. Kot izgleda vse skupaj, je bila vsa stvar slabo aranžirana. Iz Columbusa se poroča, da državna zbornica ne bo sprejela delegatov korakajočih. Pogostili jih bodo in skrbeli, da se vrnejo, odkoder so prišli.

Fašisti se maščujejo nad prodajalci časopisov

Rim, 2. maja. — Tu je bilo obsojenih 60 mladih fantičev, ki so prodajali papežev list "Osservatore Romano." Vsak je dobil 6 dni zapore. Dečki so na ulicah glasno kričali, da je papež obsodil delovanje fašistov. Policija je prišla mlade prodajalce časopisja in jih pripeljala na sodnijo, kjer se je fantom strogo zabijalo, da v bodoče ne smejo več kričati po ulicah, kaj naznanja papež javnosti.

Gangeži na delu

Prvič odkar je bil ubit v Clevelandu bivši republikanski councilman William Potter, 3. februarja, letos, so clevelandski gangeži se zopet oglasili v javnosti. Preteklo soboto so ubili Michael Montana, znanega butlegerja, katerega so javno na ulici ustrelili. Policija je prišla šest oseb, med njimi eno ljubico ubitega Montana. Policija je mnenja, da je zbruhnila ponovna vojna med gangeži v Clevelandu.

Polijski avtomobili

Direktor javne varnosti, Barry, je dal povelje, da policijski avtomobili ne smejo več voziti preko rdečih signalov na križiščih. Počakati morajo pred rdečim signalom kot vsakdo drugi, in šele če so prepričani, da iz nasprotnih cest ne prihaja noben avtomobil, lahko peljejo naprej.

Sodniki iz Kanade

Jutri pride v Cleveland 70 sodnikov iz raznih delov Kanade, ki dobi clevelandska sodnija novo kolo za izbiranje porotnikov. Kolo je veljalo \$5.000.000 Podarili so ga državljani.

Zbor Jadran

Pevcem in pevkam zbora Jadran se naznanja, da se vrši redna mesečna seja v torek zvečer. Vsled važnosti seje, je članstvo prošeno, da se gotovo vdeleži. —Tajnica.

"AMERIŠKA DOMOVINA"

(AMERICAN HOME)
SLOVENIAN DAILY NEWSPAPER
Published daily except Sundays and Holidays

NAROCNINA:

Za Ameriko in Kanado na leto ...\$5.50 Za Cleveland, po pošti, celo leto \$7.00
Za Ameriko in Kanado, pol leta \$3.00 Za Cleveland, po pošti, pol leta \$3.50
Za Cleveland po raznašalcih: celo leto \$5.50; pol leta \$3.00
Za Evropo celo leto \$7.00, pol leta \$3.50.
Posamezna številka 3 centa.

Vsa pisma, dopise in denarne pošiljave naslovite: Ameriška Domovina,
6117 St. Clair Ave., Cleveland, O. Tel. Henderson 9628.

JAMES DEBEVEC and LOUIS J. PIRO, Editors and Publishers

Entered as second class matter January 5th, 1909, at the Post Office
at Cleveland, Ohio, under the Act of March 3rd, 1879.

83

No. 105. Mon., May 4th, 1931.

Boljši izgledi za bodočnost

Charles F. Abbott, eksekutivni ravnatelj American Institute of Steel Construction, je napovedal živahno delavnost za leto 1931.

"Leto 1931 bo živahno leto gradnje in konstrukcije," je izjavil Abbott.

Med drugimi večjimi deli, s katerimi se bo pričelo, je omenil sledeča podvzvetja:

V New Yorku je bil podpisan gradbeni kontrakt za 75 milijonov dolarjev za dobavo jekla, ki se ga bo potrebovalo pri gradnji Rockefellerjevega "radio mesta." Kontrakt jamči dobavo 125,000 ton jekla. Pri tem kontraktu bo dobilo delo 8 do 10 tisoč delavcev.

Mesto Chicago bo v kratkem podpisalo kontrakt za dobavo 50,000 ton jekla, ki se ga bo potrebovalo pri gradnji nameravane podzemne železnice, in nadaljnjih 22,000 ton za gradnjo novega poštne poslopja.

Pri gradnji novega poštne poslopja v Bostonu se bo potrebovalo 20,000 ton jekla.

Za novo Union železniško postajo v Cincinnati, Ohio, je bilo že izdano naročilo za 24,000 ton jekla.

V državi New Jersey se bo potrebovalo 22,000 ton jekla pri gradnji mostov.

Podpisana je bila pogodba za zgraditev Hooverjevega jezera v Nevadi; ta projekt bo veljal 48 milijonov dolarjev.

Dalje so v teku dogovori za zgraditev takozvanega "mostu zlatih vrat" v San Franciscu (Golden Gate Bridge); v New Orleansu in okolici se bo zgradilo za 268 milijonov dolarjev raznih projektov in zgradb, v Dallasu, Texas, za 45 milijonov dolarjev poslopij, in prav tako tudi mnogo javnih in zasebnih zgradb v ostalih mestih Amerike od Atlantika pa do Pacifika.

Po mnenju Mr. Abbotta bodo stale vse gradnje v Ameriki v letu 1931 nad \$7,000,000,000. Ta velika živahnost v gradbeni industriji bo ugodno vplivala tudi na vse ostale industrijske panoge.

Položaj v jeklarski industriji je že zdaj povoljen. Istotako je v polnem teku industrija izdelovanja letal in zrakov plovov in ta industrija ima, po mnenju izvedencev, lepo bodočnost. Jeklo se je že podražilo za en dolar pri toni, in kmalu se bo podražilo za nadaljni dolar.

Mr. Abbott dalje povdarja, da so se dozdej tekom vsake delavske krize in depresije pojavljali nemiri in izgredi, katere je bilo treba včasih zatreti z vojaško silo. V depresiji leta 1931, ki je bila največja in najtežja od vseh, pa ni bilo nikakih nemirov in niti v enem slučaju ni bilo treba klicati vojaštva na pomoč. To je znamenje visoke moralne vrednosti ameriškega naroda in njegove trdne volje, da mirno in trezno prekorači dobo take krize.

D O P I S I

Nottingham, O.—Vsem članicam podružnice št. 14 S. Z. Z., ki niso bile na zadnji seji, se sporoča, da se bodo vršile naše seje v bodoče vsak prvi torek v mesecu, od sedmih zvečer v navadnih prostorih.

Prihodnja seja se vrši v torek 5. maja. Lepo ste prošene vse članice, da se udeležite prihodnje seje, ker se bodo prebirali štirimesečni računi. Vsaka naj pripelje eno ali več novih kandidatkinj seboj, da Ljubljana ne la.

VSEM MATERAM

Oh, kako lepo se čuje ime — mamici. Mamica moja, kako rad bi šel iskat tlažbe na Tvoj grob.

Mnogo nas je tu v tujini, da leč, daleč od njenega groba. Radi bi poklekili ob grobu drage mamice in se bridko razjokali, ji potožili svoje težave.

Dne 10. maja praznujejo vse mamice svoj dan. Oh, kako srečni ste vsi oni, ki boste obhajali ta dan ob njeni strani.

Kadar izgubiš dobro mamico, izgubiš vse.

Ostanejo naj ti lepi njeni nauki, drag naj ti bo spomin na njo in blaga naj ti bo misel na njo.

In če tvoja mati še živi, glej, da jo razveseliš ta dan in tudi pozneje glej, da te bo tvoja mati vesela. Ne delaj ji sramote in

bo ostala najzadnja v tej kampanji. Sestrski pozdrav, Theresa Skur, tajnica.

Randall, O.—Družina Mr. in Mrs. Frank Chesnik iz Randall, O., se prav lepo zahvaljuje vsem tistim, ki so obiskali njih sina Antona, ko se je nahajal v Mt. Sinai bolnici, ter njih hčerko, ki se sedaj nahaja v St. Luke's bolnici. Posebno se zahvalimo Rev. Gnidoveu in prijateljem od Richman Bros. tovarne za njih daridatini seboj, da Ljubljana ne la.

Skrbi, da bo tvoja dobra mamica preživela na starost nekaj veselih uric v krogu svoje družine, katero ljubi nadvse na svetu.

Nimam besed, da bi opisala, kako lepa in velika je materina ljubez. V splošnem premalo cenimo svojo mater, šele ko jo izgubimo, spoznamo, kaj smo v materi imeli.

Srečno želim, da bi vse matere veselo praznovala "Materinski dan" v krogu svoje ljubljene družine in da bi se ta dan tudi spominjali onih, ki so šle pred nami v večnost po končanem zemeljskem trpljenju. Materina ljubez pa je ostala med nami in še živi.

Pozdrave vsem materam tu in tam na Slovenskem.

Marjanca.

Kako sem postal čez noč žid

Pred dvajsetimi leti sem zapustil svojo rojstno grudo, zelelo Stajersko v upanju kot vsak drugi, da grem v Ameriko, kjer si bom zaslužil lepe denarce in se vrnil v par letih srečen domov. Toda človek obrača, Bog pa obrne. Takoj, ko sem prišel v Cleveland, sem dobil delo v Bedford kot livar. Napravil sem cele tri "sihte," pa ker je bila plača komaj za tobak, sem vzel slovo od tam.

Pozneje pa mi je bila sreča bolj mila, ter sem dobil delo v Clevelandu, tam, kjer delajo verige. Tam sem delal celih tri-najst let. In po tolikih letih sem bil nekega dne kratko malo odslavljen brez vsakega vzroka. Ko pridem domov in v nekem strahu povem svoji ženi Francki, da so me odslovili, je bila ona čisto drugega mnenja in se spravi nad mano z lepimi besedami: da sem lenuh, da mi nobeno delo ni všeč itd. To me je pa spravilo v tako voljo, da sem šel pred hišo, da si nekoliko ohladim jezo in da dobro premislim, kaj naj napravim v bodoče.

Ravno isti čas pa pride mimo po cesti neki žid s polnim vozom sadja. Opazujem ga, kako je vpil po ulici: "Poteto, tomatos, epels!" Takrat mi pa pade v glavo srečna misel, da bi tudi jaz postal tak žid, akoravno sem slovenske matere sin. Jeza se mi je polegla in postal sem boljše volje. Vrnem se v hišo in povem svoji ženi moj novi sklep: "Ves kaj, Francka, da se ne boš tako kislila držala, bom šel pa takoj na tisti jard, kjer prodajajo staro železo, pa si bom kupil Ford truk in jutri popoldne me boš že videla, kako bom po ulicah kričal: poteto, tomatos, epels itd, kot kak žid. Tako bom postal nekaj businessman in imel bom vedno delo, ter same fejest ženice se bodo sukale okrog mojega voza."

Francka me pa strašansko grdo pogleda in mi pripomni: "No, če boš pa še žid postal, ti pa jaz za permeljokos več kuhala ne bom!" To je bila jako odločna beseda, še bolj odločen je bil pa moj sklep in ker sem precej trmast, sem sklenil, da se podal ne bom in da postanem prodajalec sadja in drugih živil.

Druugo jutro ustanem že ob štirih in se podam na trg v mesto. Ko pridem na trg, me začne šele skrbeti, kaj naj kupim, ker nisem v tem businessu imel nobene prakse. Pa sem stopil do par pravih židov in ti so mi vse povedali, kaj naj kupim, da bom lahko prodal. Pa sem naložil voz in ga visoko nakopičenega pripeljal domov, da bo moja Francka videla, da držim svojo besedo. Ona pogleda voz, potem pa se mene in menda je oba jako slabo precenila, ker se je kar proč obrnila in šla v hišo.

Skrbelo me je nekoliko, malo me je bilo pa tudi sram, v katero ulico naj grem najprej in kako se naj lotim tega velikega podjetja. Ampak korajžja velja, pa jo udarim najprej na 82. cesto, kjer so me ženice najbolj poznale. Kmalu sem pa videl, da je bil moj strah prazen, ker delal sem imenitno kupčijo. Iz 82. ceste zavijem v drugo in potem

naprej in kmalu je bil moj voz prazen. Vrnem se domov s praznim vozom in polnim žepom denarja. Ženica se je pa še vedno grdo držala in mi je rekla, da če ji bom še jutri napravil tako sramoto, da mi bo spokala vse moje cape skupaj, pa naj grem med žide.

Milo se mi je storilo, da bi moral iti kar tako na lepem od drage ženice, pa sem si mislil, da se bo menda že potolažila. Sedaj ne morem umanjkat, ker sem slovenskim ženicam obljubil, da jim bom vsak dan pripeljal kar bode rabile za v lonec. In se je ženica res potolažila sčasoma in tako je postal iz krščenega človeka žid, kakor so me slovenske ženice prekrstile.

Ker sem pa sedaj ravno pet let v tem židovskem poklicu in ker mi gredo naše slovenske gospodinje tako prijazno na roko, si štejem v dolžnost, da napravim brezplačno zabavo za naše slovenske gospodinje. Tudi za tiste, ki do sedaj mogoče še niste bile moje odjemalke. Vse prav prijazno vabim, da pridete za gotovo 10. maja na Gorikove farme v Randall, Green Road. Seboj pripeljite tudi svoje možičke in svoje malčke. Ker je ta dan ravno materinski dan, vas ponovno prosim, da pridete ob vsakem vremenu, da se skupaj poveselimo.

Kaj vse bom pripravil? Za vsako osebo šest stajerskih guljažev, šest metrov klobas, šest kil kislega zelja in za nameček pa šest sendvičev. In vse to dobi vsak, kdor se udeleži, popolnoma brezplačno. Katerega bo pa žejalo, se bo lahko potolažil s pristnim ohajčanom. Igral bo tudi izvrstni Fr. Novakov trio, da se boste lahko zavrteli po vaši mili volji.

Za oženjene ženice bom imel posebno uganko, ter bodo dane štiri nagrade. Tam bo deset galonov velik lonec, napolnjen z roman fiziolom (ker istega našim gospodinjam mnogo prodam). Tam boste ugibale, koliko fiziolom je v tem loncu. Tista, ki bo najboljše uganila, dobi \$5.00, druga \$4.00, tretja \$3.00 in četrta ves fiziol. Ta pa naj ne pozabi prinesiti seboj jersaba, da bo fiziol notri strela. Tisti, ki bo prišel z najbolj okinčanim truckom in bo imel naloženih največ gospodinj, dobi \$3.00.

Prav prijazno tudi vabim na to prosto zabavo dobro poznane malega Primoža Kogoja, pevodjod društva Zvon; z njim vred pa tudi vse članice in članice pevskega društva Zvon, katere tudi prosim, da bi zapeli nekaj lepih pesmic nam v zabavo. Tudi Marjanca iz bele Ljubljane naj pride, katero Newburčani vedno radi vidimo, in urednik Ameriške Domovine. Jaka, za tebe imam pa še vse ekstra pripravljeno, in te povabim, da gotovo prideš. Dobil boš deset galon guljaža, klobas in zelja pa kar na tone. Torej ne pozabi na 10. maja.

Na obilo udeležbo vas še enkrat vse skupaj prav prijazno vabim,

Rudolf Novak,
razvažalec sadja po ulicah.

EUCLID RIFLE and HUNTING CLUB.

Piše Jaka.

V torek 5. maja pridite gotovo vsi člani našega kluba k streljanju. To bo zadnji večer streljanja v dvorani. Vršila se bo tudi redna mesečna seja, na kateri bomo končno določili, če bomo streljali poleti ob sredah popoldne, ali ob nedeljah. Ta večer se bodo razdelile tudi nagrade za najboljše strelce v zimski sezoni. Po seji se bomo vsledki povečerku in bomo pili likof.

Ta večer imajo tudi članice Good Time Hunting kluba svojo sejo. Vse članice naj bodo navzoče.

Naše fante opozarjam, da nam bodo članice ženskega kluba sta-

vile par predlogov in tudi nasvetov za bodoče. Pričujoče se, da mi moški samo na sebe gledamo, ženske pa v nemar puščamo. Torej prihodnji terek naj ne ostane nihče doma.

Izid streljanja zadnji terek:	
Pevec	121
Hoffart	160
Mandel	174
Gole	171
Malakar	162
Zabukovec	169
Sepic	170
Dolenc S.	163
Kozely	155
Bavetz	171
Sober	159

Vesti iz domovine

—Grozen umor slovenskega duhovnika v Italiji. Tržaški listi so te dni objavili tole poročilo: Blizu Loke pri Vremah se je zgodila smrtna nesreča. Preteklo sredo proti polnoči se je vračal 62-letni župnik Josip Gabrovšek domov. Šel je preko Brvi čez reko, pa mu je vsled teme spodrsnilo; stopil je napak in pade! v vodo, kjer je utonil. Sedaj naslednje jutro, proti peti uri, je nekaj vaščanov, ki so šli na delo, opazilo kraj Reke utopljenčovo truplo. Približali so se in z velikim presenečenjem so ugotovili, da je truplo njih župnika. Obvestili so o svoji najdbi bližnjim orožniško postajo. Karabinjerji so pričeli nemudoma preiskavati nesrečo. Ugotovili so, da je župnik utonil. Po komisijonelnem ogledu so nesrečnega župnika pokopali na domačem pokopališču. Vest o smrti župnika Gabrovškega se je še tistega dne raznesla po Brkinih. V početku so vsi mislili, da je župnik res po nesreči utonil. Kmalu pa so se začele širiti govorice, da je župnika nekdo v temni noči napadel, ga zadavil in vrgel v vodo. Te govorice so se vedno bolj širile med ljudstvom. Sedaj se je oglašala priča, ki je usodno noč opazila, kako je gruča fašistov napadla nesrečnega župnika in ga umorila. Priča je bila malčala vse doslej, ker se je bila posledic svoje izpovedi.

—V Dobu pri Domžalah je umrla v 81. letu starosti Amalija Podbevšek, rojena Levičnik. Daleč okoli je bila znana kot zelo skrbna žena. Bila je mati 16 otrok, od katerih jih je 12 vzgojila in preskrbela za življenje. Veliko trpljenje ji je prizadela tudi svetovna vojna; saj je šest sinov naenkrat odšlo na bojišče; dva sta padla, eden pa je umrl lansko leto na posledica vojne.

—Odločna nevesta. Po Južni Srbiji se ljudje ženijo na svoj način, kar nima vedno dobrih posledic za življenje. Snubači brez ženina pridejo k dekletom, starejšim in se pomenijo o ženitvi in o doti. Tako so tudi v hišo 19-letne Radmile Milošević v Deževem prišli snubači iz ene okoliških vasi ter se s starši domenili, da bo Radmila imela 7000 dinarjev dote, njen ženin Zarija Novičič pa mora biti seveda postaven in pošten fant. In tako so se bližali dnevi svatbe, ne da bi bila mlada nevesta svojega ženina sploh kdaj videla. Prišel je dan svatbe. Nevesto so prišli iskat pred hišo in ji predstavili postavnega fanta kot ženina. Bil je res čeden deček, tako da je Radmila rada šla k poroki. Čez nekaj ur so svatbe po vseh dovršenih ceremonijah srečno prišli v cerkev, kjer se je nevesta postavila ob stran svojega ženina. Pravoslavni pop je že stopil pred oltar in začel z obredi, ko je lepi ženin naenkrat izginil od neveste in se je na njegovo mesto postavil pravi Zarija Novičič, ki pa je bil vse prej kakor čeden deček. Nevesta je svojega pravega ženina spoznala tik pred usodno polno besedo. Pogledala ga je, mu obrnila hrbet in odšla iz cerkve. S tem je bilo svatbe konec.

—V Domžalah je po kratki boleznii umrla ga. Frančiška Končan, roj. Zajc, soproga daleč poznane ključavničarskega mojstra in odličnega društvenega ter zadružnega delavca g. Franca Končana.

—Mučenik. Dne 10. aprila je umrl na Sloki gori, fara škofiji pri Turjaku, g. Ant. Gruden, v starosti 78 let. Bil je na

Janzevich	94
Baraga	155
Dolenc J.	158
Marn	128
Jazbec	170
Prince	173
Prijatelj	120
Ogrin	139
Rosel	121
Klaus	120
Jerman	119

postelji stalno 41 let in je trpel silne bolečine 12 let je iskal pomoči pri zdravnikih in po bolnicah. Ko so zdravniki ugotovili, da je vse zdravljenje brezuspešno, se je udal v božjo voljo.

—V dimu se je zadušil. Oni dan se je bliskoma po črnucih pri Ljubljani raznesla novica, da so našli starega Preskarja mrtvega v hiši za pečjo, kjer se je zadušil v dimu. Starček, 84-letni Peter Dobravec je prebival v hiši sam. Kakor so pokazala znamenja, ki so jih našli v hiši, je mož zvečer legel na peč, preganajoč si čas s pipo tobaka. Medtem, ko je kadil, je zaspal, žerjavica iz pipe je najbrž izpadla na peč ter vnela cunjje. V izbi, ki je itak nizka, z lesenim stropom, je začel nastajati dim in plin, v katerem se je starček zadušil.

—Čuda na dnu Ljubljanič. Ko je Mussolini osušil Nemijsko jezero, je našel na njegovem dnu razna čuda, kakor čolne in druge stvari, ki so jih rabili že stari Rimljani. Nekaj podobnega se je te dni pripetilo tudi v našo Ljubljanič. Na mah se je posušila in še mnogo ni bilo treba prositi, samo zatvornico v Grubarjevem prekopu so odprli, pa je voda vdrla po bližnji Savi. Na posušenem dnu Ljubljanič pa prihajajo sedaj na dan razna čuda, preko katerih je dolgo tekla voda. Tako so te dni delavci našli pri frančiškanskem mostu v strugi dve topničarski granati, ki izvirata še iz časov vojne. Delavci so granati odnesli na magistrat, ki je o tem obvestil policijo. Ta je dala granati prenesti po strokovnjaku na pristojno mesto, da se ne bi pripetila kakšna nesreča. Sam Bog ve, kako sta ti granati zašli v Ljubljanič, vsaj spominjamo se ne, da bi bile kdaj med vojno okoli frančiškanskega mostu vojaške vaje. Pričakovati je, da pridejo na dan še druga čuda z dna Ljubljanič. Delavcem pa iz srca želimo, da bi našli tam vsaj lonec skritih cekinov. Z granatami jim pa ni dosti pomagano. Kvečjemu jim lahko škodijo.

—Težka nesreča v tovarni. Trinajsti dan meseca je za firmo "Bruna" v Kranju zelo nesrečen in usodepoln. Ta dan šef tovarne, g. Bruna, nikoli ne začne s kakim novim delom, s kakim izvršitvijo sklepa, se ne vozi z avtomobilom, ne z železnicom. Lansko leto približno v tem času se je na 13. ponesrečil g. Soudil. Na 13. je na češkem pogorela tovarna. Kakor hitro so letos 13. aprila v tekstilni tovarni "Jugobruna" na Gorenji Savi začeli z delom, je usoda zahtevala žrtve, ki se bo morda končala s smrtjo. Kmalu po osmih si je v nekem oddelku, kjer pripravljajo škrob, delavec Miha Kovač rojen v Clevelandu v Ameriki in pristojen v Krški okraj, hotel pri vodovodu umiti roke. Namesto da bi šel od strani k vodovodu, je pa stopil na nek zaboj in se nagnil čez kotel, v katerem se je nahajalo kakih 500 litrov vročega in raztopljenega škroba. Kovač pri umivanju ni stal na trdi podlagi, ampak se je zavoil majal, tako da je Kovač izgubil ravnotežje in padel z glavo naprej do pasu v vročo raztopino. V raztopljenem škrobu se je še enkrat obrnil in nato je še sam skočil ven. V bližini sta se nahajali le dve dekleti. Silna opekline je Kovaču kar potegnili kožo raz obraz in ko je v silni žej hotel piti vodo, ni mogel premikati ustnic. Brž so obvestili resnično postajo v Kranju, ga odpeljali k zdravniku g. dr. Globočniku, odtod pa v ljubljansko bolnico. Njegovo stanje je brezupno. Vest o silni in tragični nesreči Kovača, ki je bil dober delavec, priden in vedno vesel, je pri vodstvu kot v vsej tovarni povzročila zelo žalosten vtis. Kovač je nesreče več ali manj kriv sam, ker se je sklanjal čez škrobovo raztopino,

Če verjamete al' pa ne.

Parkrat so vrgli karte in par kvortov so ga spili, pa je minila ura kot bi mignil in mlekariji so že podili po ulicah svoje zaspale konjiče, ko se je lovil proti domu Piskležev Lojze. Toliko je bil še pri brihti, da je našel pravo hišo na ulici, kar je bilo sicer jako težavno delo, ker je hiša hiši podobna, posebno ponoči. Z velikim trudom se mu je posrečilo, da je vtaknil ključ v ključavnico in se je radi večje sigurnosti plazil po vseh štirih v spalnico, kjer se je v sladkih sanjah zibala njegova žena Katra. Čevlje si je bil sezul že v kuhinji in je gotovo mislil, da se bo zmazal na svojo postelj, ne da bi pri tem zbudil svojo "pohevno" Katro. Kaj bi jo pa budil, saj je reva tako potrebna počitka! Pri vratih spalnice se je ustavil in na prste računal, koliko korakov mora napraviti do svoje postelje. Napravil je v mislih ves načrt, kakor arhitekt, ki dela načrt za hišo, in je v mislih natančno preračunal, kje je stol, ki stoji poleg postelje, kje stoji škrinja za obleko in kje spi domača mačka, ki je imela svoje častno mesto konec ženine postelje vsako noč.

Ko mu je bilo vse jasno, kot na dlani, je pogumno nastopil pot do svoje postelje. In bi bil Lojze gotovo srečno prijadral do nje, da ni ravno tisti večer padlo v glavo domači mački, da je v spanju potegnila svoj rep po dolgem in baš tako, da je Lojze položil nanj svojo težo svojih 200 funtov. Strašno je zarjavela mačka, oziroma vseh tistih devet hudčev, ki so v mačkinem repu na bordu in je v najrazličnejših notah in skaleh dala duška svoji razžaljeni mačkini dostojanstvenosti. In nastal je tak spektakel, da se je zbudila celo hišna gospodinja Katra, ki je planila pokonci, misleč, da je udrla najmanj dva ducata razbojnikov v hišo. V prvi zmedenosti je zgrabila za levo copato, da bo branila svoje revno življenje, potem pa je naglo pritisnila na električni gumb, da bi lojze in na pravo mesto položila copato razbojniku na pisker, ko v svoje začudenje zagleda koncu postelje svojega moža Lojzeta, ki je na vso moč tolažil razžaljeno in ponižano mačko in ji obljubljal najlepšo miško za pribojšek, če bo vrag tiho.

Takrat pa je mahoma izginila vsa Katrona bojazen in kar dobro se ji je zdelo, ko je zagledala mesto razbojnikov Lojzeta. Pa se vsede široko na postelji in iz njenih dražestnih ustec se izlijejo nad Lojzetom taki hudourniki, da ni bilo med posameznimi besedami nobene vejice, ne podpičja in ne pike. In da dobi tako zmišljanje dostojno in potrebno podlago, je zvišala svoje lementanje za tri oktave, široko zazijala in udarila v krčevit jok brez solz, potem se je pa vrgla nazaj na posteljo z zadnjimi sledskimi besedami:

"In da sem se morala ravno jaz obesiti na tako pošast, ki pride ob štirih zjutraj domov!"

Lojze je klaverno stal koncu postelje in čakal, če bo še kaj prišlo. Toda iz Katre ni prišla nobena beseda več, zato se je Lojze skorajžil in je udano pripomnil (v takem slučaju so dovoljene samo pripombe; Bog varuj staviti kak predlog ali protipredlog): "Katica, saj si menda zmotila, saj ni štiri ura. Ravno kar je bila ura ena. Natančno vem, da je ura šele ena, ker jo je udarila štirikrat po vrsti — jasno in razločno: štirikrat po vrsti, ljuba moja Katra!"

1931	MAY						1931
Su	Mo	Tu	We	Th	Fr	Sa	
					1	2	
3	4	5	6	7	8	9	
10	11	12	13	14	15	16	
17	18	19	20	21	22	23	
24 31	25	26	27	28	29	30	

KOLENDAR

DRUŠTVENIH PRIREDITEV

MAJ

9.—Ženski odsek Slovenske delavske Zadrugne Zveze, zabavni večer v Slovenskem Domu na Holmes Ave.

9.—Društvo Srca Jezusovega št. 55 SDZ, plesna veselica v Grdinovi dvorani.

10.—Ameriški slovenski "Orel," materinska proslava v Slovenskem Narodnem Domu na St. Clair Ave.

10.—Društvo Mlade Cvetke, št. 1657 C. O. F. piknik v Maple Gardens, Maple Heights, O.

10.—Fara sv. Kristine prvi piknik na Strumbljevih prostorih na Bliss Rd.

10.—Ženski klub Slovenske Delavske Dvorane, plesna veselica v Slovenski Delavski Dvorani.

May 10.—"Ann's Little Affair" predstava mladih fantov in deklet v Slovenskem Domu na Holmes Ave.

16.—Društvo sv. Jožefa št. 169 KSKJ, zabavni večer v dvorani Slovenskega Doma na Holmes Ave.

17.—Društvo Prijatelj št. 215 SSPZ, razvitje zastave na Strumbljevih prostorih na Bliss Rd.

17.—Piknik S. N. Doma v Maple Heights, pri Anton Goriškovi na Green Rd.

17.—"Zarja," spomladanski koncert v Slov. Nar. Domu.

23.—Ženski klub Slovenskega Doma, zabavni večer v Slovenskem Domu.

24.—Sloboda, popoldan in zvečer, v S. D. Domu, Waterloo Rd.

24.—Klub Pipa, piknik pri Anton Goriškovi na Green Rd.

30. in 31.—"Krstija," v belih Ljubljani, ki jo priredi Ljubljanski klub v Slovenskem Društvem Domu na Recher Ave.

30.—Društvo Euclid št. 29 SDZ, veselica na Strumbljevih prostorih.

31.—Skupna društva fare sv. Vida priredijo piknik na Špelkotovih farmah.

31.—Društvo Warrensville, št. 31 SDZ, piknik pri A. Goriškovi na Green Rd.

31.—Društvo Soča, piknik na Močilnikarjevi farmi.

JUNIJ

7.—Društvo Bled št. 20 SDZ, piknik na Goriškovi farmi na Green Rd.

7.—"Zarja" piknik pri Goriškovi v Noble, O.

7.—Društvo Doslužencev, piknik na Pintarjevih farmah.

14.—Clevelandski Sokol piknik v Slov. Društ. Domu 20713 Recher Ave., Euclid, Ohio.

14.—Društvo Napredni sosede, št. 144 SSPZ piknik na Jennings Rd.

14.—Društvo sv. Alojzija, piknik na cerkvenih prostorih, Maple Gardens, Maple Heights.

14.—Piknik društva sv. Ivan št. 4, na Strumbljevih farmi.

21.—Društvo Zvon, piknik na Goriškovi farmi, Randall, O.

21.—Društvo sv. Jožefa, št. 169, KSKJ praznuje 10-letnico svojega obstoja. Popoldne cerkvena slavnost, popoldne pa piknik na Močilnikarjevih farmah.

21.—Piknik Kluba slovenskih vdov, na Strumbljevih farmi.

21.—Društvo sv. Lovrenca št. 63 KSKJ, piknik na cerkvenih prostorih v Maple Heights, Maple Gardens.

21.—Klub slovenskih vdov, piknik na Strumbljevih farmah.

28.—Ameriški slovenski "Orel," javna telovadba in piknik na Pintarjevih farmah.

28.—"Hrvatska Svoboda," piknik v Slov. Društvem Domu 20713 Recher Ave., Euclid, Ohio.

28.—Piknik S. N. Doma v Maple Heights, v Maple Gardens.

28.—Dramsko društvo Ivan Cankar piknik na Močilnikarjevi farmi.

28.—Društvo Lovci sv. Evstahija, piknik na Goriškovi farmi v Noble, O.

JULIJ

4.—St. Clair Rifle kluub, piknik na Močilnikarjevi farmi.

5.—Piknik fare sv. Lovrenca na cerkvenih prostorih Maple Gardens v Maple Heights.

5.—Piknik društva sv. Sava št. 1, na Strumbljevih farmi.

5.—Društvo Collinwoodske Slovenke št. 22 SDZ, piknik na Močilnikarjevi farmi.

12.—Klub Hinje, piknik na cerkvenih prostorih v Maple Heights.

New Yorku grozi podganja nadloga

OSTUDNE ŽIVALI POVZROČAJU MESTU NA LETO 750 MILIJONOV DOLARJEV ŠKODE

V New Yorku je podganja nadloga zavzela take dimenzije, da je bilo potrebno poklicati na pomoč učenjake in strokovnjake, da najdejo pota in sredstva, da se ta nadloga zatire. Od Rickers Islanda pa do Battery stanujejo prebivalci New Yorka na d podzemeljsko kolonijo podgan, ki šteje nad 15 milijonov teh ostudnih živali. Tam žive naravnost "organizirane" podgane, ki pripadajo različnim "plemenom" in "rodovom" in ki vodijo v podzemskem labirintu cevi in kanalov neizprosno medsebojno vojno. V smetiščih Riskers Islanda so podgane, ki so krvoločne od tigrov, in v Flushingu so podgane, ki bi jih človek glede njih velikosti smatral za domače zajce.

V New Yorku sta se nedavno nahajala več tednov dr. Ladislav Cazaki iz Budimpešte in dr. Maurice iz Pariza, ki sta prišla sem na povabilo mestne vlade, kjer sta proučevala ta problem. Oba sta strokovnjaka v znanstvenem zatiranju podgan.

Newyorške podgane povzročijo vsako leto za 750 milijonov dolarjev škodo. Zdravstveni urad Zedinjenih držav je prišel do zaključka, da znašajo stroški preživetja vsake podgane pol centa na dan. Newyorške podgane se ne prestopajo sem in tja: z vzhodne mestne strani v

zavodno mestno četrt, z Riverside Drive na Bowery, iz Chinatowna na Park Ave. Strokovnjaki so izjavili, če bi kaka katastrofa, recimo poplava, nenadoma prisilila podgane, da zapuste svoja podzemeljska zatočišča in prebivališča in pridejo na dan, da se v tem slučaju kuga, kolekta in ostale nalezljive bolezni neizogibne.

Na Rickers Islandu so preizkusili te dni neke nove vrste strup, za katerim poginejo navadne podgane, če ga požro. Toda kemiki, ki so iznašli in izdelali ta strup, so morali razočarani ugotoviti, da nimajo opravka z navadnim sovražnikom: podgane so požrle zastrupljena živala in — ostale pri življenju.

V Coroni, Queens okraj, so nedavno odkrili neke nove vrste podgan, ki so mnogo večje, požrenejše in zlobnejše od navdanih. Prebivalci ondotnih mestnih delov poročajo, da so te podgane skoro tako velike kot domače mačke, da se, če so preganjane, postavijo besno v bran ter da jim ne morejo priti do živega s psi, ne s strupom, niti ne s pastmi. Naravno, da so prebivalci ondotnih okrajev v velikih skrbih. V Flushingu se od časa do časa pojavljajo na nekem golf igrišču podgane kar v krdeh in pred človekom sploh ne beže. —

ŠESTURNI DELOVNIK V INDUSTRIJI

Današnja brezposelnost je poročila vedno večjo zahtevo po šesturnem delovniku v ameriški industriji. S tem, da bi se skrajšalo delovne ure, bi dobili delo nadaljni delavci. Nekateri svetujejo petdnevni delovnik, drugi pa krajši delovni čas. Neke družba, ki je upeljala šesturni delovnik, poroča jako dobre rezultate.

To je Kellogg družba v Battle Creek, Mich., ki je pričela s šesturnim delovnikom 1. decembra prejšnjega leta. Ta sistem se je tako dobro obnesel, da namerava družba pri tem stalno ostati. Družba je poprej obratovala v treh oddelkih po osem ur, potem ga je izpremenila na štiri po šest ur. S tem je dobilo nadaljnje delo 20 odstotkov delavcev in zmanjšala se je plača delavcem tako, da so manj plačani delavci dobili večje plače, bolj plačani pa se je nekoliko zmanjšala.

Prebivalstvo Zedinjenih držav se je zadnjih 17 let pomnožilo za 25%, medtem, ko se je produkcija raznim predmetom zvišala v tem času za 60%. Priznati moramo, da vedno več produciramo, kot moremo pa uporabiti, zato je potreba zmanjšanja delovnih ur in da se obenem kolikor največ mogoče zaposli ljudi. S tem, da bodo ljudje de-

lali in služili, bo tudi več denarja za nakupovanje raznih potrebščin in depresija bo ponehal.

Šesturni delovnik se je izkazal za delodajalca bolj dobičkonosen, kot pa osemurni. Ker so delavci zaposleni krajši dobo pri raznih strojih in drugem delu, imajo več veselja do dela in producirajo več v šestih urah, kot so pa poprej v osmih. In s tem, da dobi delodajalec od svojih delavcev ravno toliko produkta v šestih urah kot ga je dobil prej v osmih urah, bo tudi plačal delavcem toliko, kolikor so prej zaslužili v osmih urah.

Gotovo je, da bodo morali vsi ameriški industrijalci misliti na to, da upeljuje splošno šesturni delovnik, seveda s plačo, da se bo moral delavec pošteno preživeti po ameriškem življenjskem standardu. Le na ta način se bomo v bodoče izognili depresiji in brezposelnosti. Zaposlimo vsakega delavca, dajmo vsakemu njegov potrebni kruh in nezadovoljnost bo izginila z naših obrazov.

Listnica uredništva

Mary Francetich. — Dr. G. W. Crile je zdravnik specialist v Lakeside bolnici. Njegov privatni naslov je 2620 Derbyshire Rd.

PEGAM IN LAMBERGAR

POVEST

Spisal
Dr. Fr. Detela

Vitovec pa je hodil z Joštom počasi po sobi semtertja.

"Sedaj smo iztekli, kar smo iskali," je dejal Jošt po dolgem molčanju.

"Ali se bojiš umreti?" ga je vprašal Vitovec in ga pogledal postrani.

"Ne; ampak jezi me, da moram na tak način iti s tega sveta, ko sem zamudil toliko lepih prilik."

Vitovec ga je komaj poslušal; spomnil se je, kako je bil pokrivem obdoliž Ostrovharja, in žal mu je bilo. Stopil je k staremu prijatelju, položil mu roko na ramo in ga vprašal, če je hud nanj. Kakor da bi se prebudil iz sanj, ga je pogledal Ostrovhar in si pomišljal.

"Za Boga," je vzkliknil Jošt, "spravita se brž, dokler še utegneta!" in zgrabil je roko, ki se je obotavljala, in jo položil v Vitovecovo.

"Jaz sem te razžalil hudo," je dejal Vitovec. Oni je prikiml molče. Videlo se je, da je zamrlo staro prijateljstvo. Vitovec je zopet nastopil pot po ječi, in Ostrovhar se zopet zamislil.

Naj bi bil Vitovec odkritosrčen, si je dejal, vse bi se bilo razvilo drugače. A tudi bi ne bila zašla oba tako daleč, če ne bi on sam bil tako skrivnostni. Skrivnostni razdirajo prijateljstva. Toda njemu je bila prepovedala govoriti kneginja, ki je res prekanila Vitovca in premotila njega. Ravnila je premeteno, lepo ne. A sedaj, ko je stopila z eno nogo, mora stopiti tudi z drugo. To se mu je zdelo tako naravno, da se je ozrl, če ni že vstopil rabelj. Misel na smrt pa ga je pomirila popolnoma. Vstal je in podal Vitovcu roko.

"Glej, Vitovec," je dejal, "ti meni nisi nič povedal, da si spet s kneginjo, in jaz nisem povedal tebi, da je bila meni namenila poveljništvo. A jaz sem mislil, da jemlje tebe v zakon. Tako smo goljufali drug drugega, in zdaj smo goljufani. Kneginja bi bila jako nespametna, ako nas ne usmrti, ko nas je vrgla v ječo. V božjem imenu! Kolikokrat smo šli za smrti naproti!"

"Nemara pa slepi ona sebe najbolj, ko meni, da je preslepila mene," je dejal Vitovec hladnokrvno. "Moji vojaki vedo sami, kaj jim je storiti."

Pred gradom pa je nadlegoval novega poveljnika, barona Vajdo, ki se je odpravil v Vitovecovo tabor, tajnik Lenart in ga rotil, da naj stori, kar mu je bil svetoval on.

"Mrtev pes ne ugrizne več," je dejal. "Če pokažete vojakom v taboru Vitovecovo glavo in oznanite, da bode tako kaznjen, kdor se upre, se Vam bode vse pokorilo: če pa zvedo, da je Vitovec še živ, jih ne boste ukrotili."

"To se bode kmalu videlo," je dejal Vajda in skočil na konja. Pred njim so jezdili štirje trobici in klicar s pismom, v katerem se je bralo, da postavlja kneginja barona Vajdo za poveljnika, za njim četa izbranih konjnikov za častno spremstvo in za brambo v potrebi. Lenart pa je hitel k stražnikom pred Vitovecovo ječo in jim ukazal, da naj takoj usmrtijo ujetnike.

"Na čigavo povelje?" je vprašal malo osupel stražni poveljnik in spravljal v zadrego tajnika, ki je legal, da je kneginja tako ukazala. A stražnik si je pomišljal. "Taki ljudje," je dejal, "se ne devajo ob glavo, kakor se klatijo jabolka. Dokler ni pisane povelja od kneginje, jih mi ne usmrtimo." Tajnik se je jezil na trmastega človeka, ki tako slabo umeje državne koristi, in hitel h kneginji.

Ta je bila kakor na žerjavi. Da se ji je bilo posrečilo prijeti Vitovca, tega se je veselila; a da je morala kazniti tudi Ostrov-

harja, ji ni bilo po godu. Premišljevala je, kako bi tega izpučila, in sklepala, da postavi onega pred sodišče. Najhuje pa jo je skrbelo, kakšne novice da prinese iz tabora barona Vajda. Nankrat se vzdigne divji krik zunaj mesta. Po mestu se oglašale zvonovi, in vpitje in tekanje in ropot nastane po ulicah. Groza je izpreletela kneginjo, da se je morala prijeti za naslonilo pri stolu. V sobo je prihitel prestrašen sel s poročilom, da je baron Vajda ubit, in da naskakujejo Vitovecovi vojaki mesto. Kneginja je prebledela in se zgrudila na stol. Preden je bila zbrala razburjene misli, se napove tajnik Lenart. Dobro ji je došel svetovalec, in takoj ga je sprejela. Ta pa je zopet zapel staro pesem, naj da, za Boga, usmrtijo Vitovca, če hoče zadušiti upor in urediti svojo oblast.

"Toda takoj, milostiva kneginja, takoj!" je silil. "V pol ure bode prepozno." Kneginja je bila v neznani stiski. Razum je pritrjeval Lenartovim razlogom, a ustavljala se je ženska narava. Dasi bi bila rada videla, da bi bil Vitovec spravljen s poti, se je hudovala, da bi morala ravno ona ukazati kaj takega. Že je omahovala, in pregovoril jo je bil tajnik, da niso nujne zadeve pripeljale mestnega sodnika.

"Milostiva kneginja," je poročal, "zadržaj bode mesto v rokah Vitovecoveh vojakov. Komaj se še branijo naše vrste besnim napadom. Od vseh strani lete bakle in smolnjaki, in na dveh krajih se je že prijel ogenj. Usmilit se, milostiva, mesta, usmilit se meščanom in izpustite Vitovca in Ostrovharja! Napadniki groze, da razdenejo vse mesto, ako ne dobodo nazaj poveljnikov." Neprijetna je bila prošnja kneginji, in takoj je živo jel nasprotovati Lenart, češ, kako se more svetovati vladarici kaj tako sramotnega; uporniki se ne poslušajo, dokler ne odlože orožja; in kneginja mora braniti svojo pravico, ako hoče še kakterikrat komu zapovedovati.

"Da, milostiva," je ugovarjal oni, "še eno uro se bomo branili, in nikomur več ne boste imeli zapovedovati."

"To so ponosne besede, gospod sodnik!" je dejala ona srdito.

"Jaz ne govorim zase," je dejal sodnik. "Pogum mi daje dolžnost, ki mi veleva skrbeti za meščanstvo."

"A poguma je treba proti sovražniku, gospod sodnik, ne proti vladarici," je kričal tajnik, in odšla iz sobe razžaljena in potra.

Sodnik je hitel k ječi in klical oddalec stražnikom, naj oprostijo ujetnike v imenu milostive kneginje. Radi so poslušali stražniki, ki so se bali Vitovecove vojske. Ujetnike pa je spremlil sodnik sam iz ječe in jih prosil, da naj hite in pomirijo ljute vojake.

Mesto je gorelo, in kričanje in jok in stok se je razlegal po ulicah, ko se je prikazal Ostrovhar. Zagrmel je nad bojažljive čete in jih ustavil; od druge strani pa so obstale pred Vitovcem, ko je mignil z roko. Do neba se je razlegnil radostni krik vojakov, ko so zagledali poveljnika s tovarišema. Z glasnim vriskanjem so jih odpeljali v taborišče.

Kneginja pa je pretakala grenke solze, ponižana in nesrečna kakor še nikdar. Na nizkem stolec pri njenih nogah je sedela mlada komornica Helena; zakrivala si je z rokami obraz in ihtela za svojim možem, ki je bil umrl za kneginjo v sovražnem taboru.

Tam pa so se posvetovali v Vitovecovo.

točevem šatoru rešeni junaki. Da bi se posebno veselili, ni bilo videti. Najveselejšega izmed njih, Ostrovharja, je bila minula vsa mladeniška prešernost. Zdelo se mu je, da se je postaral za dvajset let; in hladno je premišljeval, kaj storiti, če napove Vitovec kneginji boj. Sklenil je, da se odtegne v takem slučaju; saj mu je že nekako presedala vojna sploh. Trezno je bilo mišljenje tudi tovarišev. Mirno je narisal Vitovec v glavnih potezih položaj; a preden se je pričelo razgovarjanje, se je začel odzunaj prepri. Stražnik je bralni vstopiti prišlecu, ki je hotel po vsej sili govoriti z Vitovcem. Znan glas je zaklical ime poveljnikovo.

"To je moj brat," je dejal Ostrovhar in skočil pokoncu. Za njim je šel iz šatora Vitovec in zunaj sta pozdravljala oba gornjegrajskega opata.

"Kako prihajaš ti sem?" se je čudil brat.

"Jaz? Naravnost iz samostana."

"Ali ni več obkoljen?"

"Nič več. Včeraj ga je vzel Lambergar."

"Kako je to možno?" je vzkliknil Vitovec, ki je dobro razumel pogled, ki ga je uprl vanj. Ostrovhar. "Taka trdnjava! tako preskrbljena!"

"To mi je še uganka," je dejal oni. "A da smo bili prodani, to je gotovo. Toda, kar je, to je; in, gospod Vitovec, dosedaj sem jaz Vas poslušal, sedaj pa poslušajte Vi mene." Sedel je častitljivi mož v njih sredo, in ko se je bil spomnil najvažnejših dogodkov po smrti rajnega grofa, je opozoril na čudno nesrečo, ki jih vedno preganjala, tako da jim izpodletajo najbistvo: stropjejsi naklepi. "Meni je stvar jasna," je dejal resno. "Bog se bori na cesarjevi strani, in proti takemu zavezniku so vse naše sile prazne. Kaj nam preostaja ko vdati se cesarju in prositi ga odpuščenja?"

Ostrovhar je prikiml in dostavil, da njemu to ne bode pomagalo. "Se spomladi se mi je zagrozilo," je dejal, "da pride dan plačila. Kako bi ga mogel jaz prosti!"

"Tudi treba ne bode," je opomnil samosvestno Vitovec. "Kaj bi se poniževali pred cesarjem, ko smo mi ugnali njega, ne on nas! A čez kneginjo storimo križ; ona je dogospodarila. Naš vladar bodi kralj Ladislav, nečak rajnega grofa!"

"Vrlo dobro!" se je razveselil Jošt. "Iznajdljiv človek si ti, Vitovec; in če ti izpodleti en naklep, imaš dva druga pri rokah."

Vitovec se je nasmehnil prijatelju nekako tako, kakor lisjak kislemu grozdju, in vprašal Ostrovharja, kaj da meni on. Ta je pritrdil predlogu, a pristavil, da se ne bode boril proti kneginji.

"To ni prava pot, prijatelj!" je svaril prelat. "Zgrešili smo jo bili takrat, ko smo se uprli postavnemu nasledniku celjskih grofov. Da smo se potegnili za vdovo Katarino, za to smo imeli še blagih povodov. A kar se je zgodilo pozneje, to je bilo vse napaka, in Bog je že razsodil."

"Ne zamerite, gospod prelat," se je oglašil Vitovec, "da Vam ugovarjam. Jaz sem bil vedno tega mnenja, da se le malodušni ljudje povsod tolažijo z božjo razsodbo. Kadar jim kaj izpodleti, se jim zazdi, da je božja volja tako, in ta misel ugaja njih lenobi prav posebno, ker jim jo opravčuje ter jih rešuje nadaljnjih naporov. Tako se rado dogaja, da so najpobožnejši ljudje za resne opravke najnesposobnejši. Zanašajo se le na Boga, nase nič; in molitev jim ugaja bolj od dela. Kadar je treba nage odločbe, pričakujejo vsiljega navdahnjenja, dokler jih ne zasaci sovražnik. Nezgoda jim je pa potem zopet božja kazen in ne posledica svoje nemarnosti."

"Gospod Vitovec," je dejal prelat in se prijazno nasmehnil, "Vam vendar noben pravičen človek ne more očitati malomarnosti; ali da ste preveč zanašali

na Boga in premalo nase; ali da Vam je bolj ugajala molitev od dela, in vendar — Cesarja nismo ujeli, samostana ne ubranili in niti ene ženske, kneginje, nismo mogli pregovoriti."

(Dalje prihodnjik).

DNEVNE VESTI

"Gofla"

New York, 2. maja. — Asa Kulp v tem mestu je bil tožen na sodniji, da je navadna "gofla." V angleškem se reče temu "common scold." Toda sodnik je tožitelja zavrnil, češ, da ni upravičen tožiti. Glasom ameriškega besednjaka pomeni "gofla" žensko, ki se neprestano krega in prepira in ki povzroča neprestane sitnosti sosedom. Torej bi morala biti le ženska obtožena na podlagi tega izraza, ne pa moški. Sodnik je obtoženca oprostil.

Skesan tat dobi lepo priznanje od kompanije

Lake Haven, Pa., 2. maja. — Frederick Koehner je bil 15 let uslužben pri znameniti tvrdki R. G. Dunn & Co. Meseca januarja je pa kompaniji poveril 18 tisoč dolarjev in pobegnil. Sedaj so ga dobili. In zastopnik tvrdke je prišel na sodnijo ter postavil varščino za Koehnerja, ki je med tem povrnil kompaniji že \$13,000, ker ga je pričela peči vest. Kompanija je Koehnerja takoj zopet sprejela na delo, ker je sedaj prepričana, da ne bo nikdar več kradel.

Lesni alkohol zahteva ogromne žrtve

Washington, 2. maja. — Prohibicijski oddelek ameriške vlade naznanja, da je v prvih treh mesecih v Zedinjenih državah umrlo 208 oseb radi zastrupljenja, oziroma uživanja lesnega alkohola, ki je pravi strup. Vse to povzroča prohibicija, o kateri se je predsednik Hoover izjavil, da je — plemeniti eksperiment. Da, za pogrebne!

Luteranski pastirji se poganjajo za vino

New York, 2. maja. Zborovanje sinode združenih luteranov je odobrilo predlog, da se pri službi božji luteranov porablja čisto vino, ne pa nezavret mošt. Ko je pred 11. leti bila upeljana prohibicija, so luteranci upeljali mošt za vporabo pri cerkvenih opravilih, toda mošt mora biti slab, kajti sedaj bodo upeljali zopet vino.

Na tem otoku ženske še ne bodo glasovale

Hamilton, Bermuda, 1. maja. Tekom zadnjih osmih let so državljani na tem angleškem otoku, ki se nahaja blizu ameriškega obrežja, že petkrat glasovali, ali naj se da ženskam volilna pravica ali ne. Glasovanje je izkazalo, da so možakarji na otoku v veliki večini proti ženski volilni pravici.

* V Nemčiji se je pojavilo gibanje, da se imenuje Hindenburg za dosmrtnega predsednika republike.

* Zrakoplovni polet med Detroitom in Clevelandom traja samo 37 minut.

MALI OGLASI

Sprejmeta se

dva poštna fanta na hrano in stanovanje. Vprašajte na 1434 E. 49th St. (105)

Mlad fant

prost sole, bi rad dobil delo, najsibo že kar hoče. 6313 St. Clair Ave. (106)

Naprodaj

je trgovina z mešanim blagom v slovenski naselbini v Collinwoodu. Pozve se na 789 Alhambra Rd. Se zamenja tudi za hišo. (106)

SLOVENSKA BRIVNICA

Frank A. Gredence

6124 ST. CLAIR AVE.

(pri J. Ropar

HENRIK SIENKIEWICZ
POTOP
iz poljske prevle
DR. RUDOLF MOLE

(Nadaljevanje)

"Pismo je napisano v Branskem, na begu in v zmešnjavi," je rekel, "radi tega ni v njem niti beselice o sili Boguslava. Mislili, da je morala biti precejšnja, ker sta bila dva prapora in regiment pehote, kakor čitam, popolnoma zbita! Morda jih je tudi knez Boguslav presenetil. Gotovosti ne najdem v pismu."

"Gospod hetman," je rekel nato knez Mihael, "prepričan sem, da bo Boguslav zavzel vse Podlesje, da bi ga pri dogovorih dobil v last, ali pa v najem. Radi tega je gotovo pridrvel s tako silo, kakršno je le mogel zbrati."

"Svoje mnenje je treba podpreti z dokazi, gospod knez."

"Drugi dokazov nimam kakor poznanje Boguslavovo. Njemu ni za Švede, niti za Brandeburžane, nego za lastno osebo. On je nenavaden vojskovodja, ki zaupa v svojo srečno zvezdo. On si hoče pridobiti pokrajino, masčevati Janusa, se proslaviti, a za to mora imeti odgovarjajočo silo in jo ima. Radi tega ga je treba hitro napasti, sicer na pade on nas."

"Jasno velmožni gospod hetman," je rekel Kmitic, "novic nam je treba. Zato spustite me z jermena z mojimi Tatarji in jaz vam prinesem novic."

Oskierka, ki je poznal tajnost in je vedel, kdo je Babinič, je začel takoj krepko podpirati njegov predlog:

"Za Boga! To je izvrstna misel! Takega viteza in take vojske nam je treba. Če so le konji spočiti..."

Tu je Oskierka prenehal, ker je vstopil ordonančni oficir v sobo:

"Jasnovelmožni gospod hetman," je rekel, "tu sta dva vojaka iz Horotkievičevega prapora, ki hočeta govoriti z vašim velmožjem."

"Hvala Bogu," je rekel gospod Sapieha ter se udaril po kolčnih, "bodo vsaj novice. Pusti jih noter!"

Kmalu sta vstopila dva petihorca, raztrgana in blatna.

"Od Horotkieviča?" je vprašal Sapieha.

"Da."

"Kje je on sedaj?"

"Ubit, če pa ni ubit, ne vemo, kje je."

Vojvoda je evstal, a takoj zopet sedel ter začel mirno izpraševati:

"Kje je prapor?"

"Pobit od kneza Bobuslava."

"Ali jih je mnogo padlo?"

"Skoro vsi so posekani, morda jih je nekoliko ostalo, ki so padli v plen, kakor midva. Nekateri pravijo, da je tudi polkovnik ušel; da pa je bil ranjen, sem videl na lastne oči. Midva sva zbežala iz ujetništva."

"Kje so vas napadli?"

"Pod Tikočinom."

"Zakaj se niste skrili za zidovje, ko vas ni bilo mnogo?"

"Tikočin je vzlet."

Sapieha si je zakril z roko oči, potem pa si jel z njo gladiti čelo.

"Ali ima Boguslav mnogo ljudi?"

"Ima štiri tisoč konjenice, razen pehote in topov. Pehote je prav skromno število. Konjenice je krenila naprej, vodeč nas s seboj, a smo se srečno izmaknili."

"Odkod ste zbežali?"

"Iz Drohičina."

Sapieha je odprl široko oči.

"Gospod tovariš, ti si pijan. Kako bi mogel dospeti Boguslav že v Drohičin? Kdaj vas je pobil?"

"Pred dvema tednoma."

"In se nahaja v Drohičinu?"

"Njegove prednje straže so tam. On je ostal zadaj, ker je

bil tam ujet neki oddelek, ki ga je vodil Kotičič!"

"Spremljeval je gospodično Borzobohato," je zakričal Kmitic.

In nastalo je daljšo molčanje, še večje od prejšnjega. Nihče se ni oglašil k besedi. Tako nagli Boguslavovi uspehi so neizmerno zmešali oficirje. Vsi so tudi v duhu mislili, da je temu vzrok hetman radi svojega odlašanja, a nihče si ni upal tega glasno povedati.

Sapieha pa je čutil, da je storil, kar je bilo treba, in je postal previdno. Torej se je i sam zdrnil iz osuplosti, odpravil z migljajem roke oba tovariša in dejal:

"Vse to so navadni vojni dogodki, ki ne smejo nikogar zmešati. Gospodje, ne mislite, da smo bili že premagani. Škoda onih praporov, to je res. Toda še stokrat večja bi lahko postala škoda za domovino, če bi nas zavlekel Boguslav v dalnje vojvodstvo. Gre proti nam. Kot gostoljubni gospodarji mu pojdemo naproti."

Tu se je obrnil k polkovniku:

"Po mojem povelju morate biti, gospodje, vsi pripravljeni na odhod."

"Smo pripravljeni," je rekel Oskierka, "treba je samo obrzdati konje in zatrobiti za odhod."

"Še danes je treba zatrobiti. Dvignemo se jutri ob zori brez obotavljanja. Gospod Babinič skoči naprej s Tatarji in nam čimprej ulovi kakega glasnika!"

Jedva je slišal Kmitic te besede, je že bil pri durih, a čez hip je že drvel, kolikor je mogel proti Rokitnu.

In tudi gospod Sapieha se ni dlje obotavljal.

Bila je že noč, ko so se zateglo oglasile trombe, potem pa sta se konjenica in pehota začeli vsipati na bojno polje; za njimi se je vlekla dolga vrsta škripajočih voz. Prvi dnevi bleski so se odbijali v cevih mušket in na konicah sulic.

In šel je polk za polkom, prapor za praporom, v popolnem redu. Konjenica je prepevala, konji so veselo rezgetali v jutranjem hladu, iz česar so si vojniki prerokovali gotovo zmago.

Srca so bila polna zaupanja, ker viteštvo je že iz izkušnje vedelo, da gospod Sapieha razmišlja z glavo kima, pretehta vsako podjetje na obe strani, ko pa se odloči za kako stvar, jo tudi izvrši, in ko se dvigne, tudi udari.

V Rokitni so zasledili tudi ležišča po Tatarjih; šli so že sinoči tod in so morali biti že daleč. Gospod Sapieha se je začudil, da je po poti izvedel težko kaj o njih, dasi ni mogel oddelek, ki je šel z dobrovoljci par sto ljudi, iti mimo neopažen.

Bolj izkušeni oficirji so zelo občudovali ta pohod in gospoda Babiniča, ki jih je znal tako voditi.

"Kakor gre volk med kozami in kakor volk ugrizne," so govorili, "to mora biti znameniti bojnik in praktik."

A gospod Oskierka, ki je vedel, kakor smo dejali, kdo je Babinič, je rekel gospodu Sapiehi: "Hovanski ni zamen razpisoval cene na njegovo glavo. Bog dedeli zmago, komur hoče, toda gotovo je, da se bo Boguslavu v kratkem pristudila vojna z nami."

"Le škoda, da je Babinič izginil, kakor bi padel v vodo," je dejal hetman.

In res so minili trije dnevi brez vsake vesti. Glavne Sapieheve sile so prišle do Drohičina, prestopile Bug in niso našle so-

vražnika pred seboj. Hetman se je začel vznemirjati. Po izpovedbah petihorcev so Boguslavove predstave prišle do Drohičina, torej je bilo očividno, da je Boguslav sklenil, da se umakne. A kaj naj bi pomenil ta umik? Mar je Boguslav izvedel o Sapiehovi premoči in se ni upal meriti z njim? Mar je hotel gospoda hetmana odtegniti daleč proti severu, da bi olajšal švedskemu kralju napad na Čarneckega in kraljeve hetmane? Babinič bi bil že moral ujeti kakega ujetnika in obvestiti hetmana. Izpovedi petihorcev so morale biti z ozirom na število Boguslavovih vojsk pogrešne, zato je bilo treba čimprej imeti natančno poročilo.

Medtem je minilo še pet dni, a Babinič ni dal nobenega glasu od sebe. Prihajala je vesna. Dnevi so postajali toplejši, sneg se je tajal. Okolice je pokrivala voda, pod njo je dremalo blato, katero je nezasišano otežkočalo pohod. Večji del topov in voz je moral hetman pustiti še v Drohičinu in iti dalje po cesti. Radi tega velike muke in godrnjanje, zlasti med črno vojsko. V Bransku so naleteli na take poplave, da tudi pehota ni mogla napredovati. Hetman je jemal po poti pri kmetih in drobnih slahti konje in nakladal nanje mušketirje. Druge je jemala lahka konjenica; toda prerinili so se že predaleč in hetman je razumel, da ne preostane nič drugega, kakor iti čim najhitreje naprej.

Boguslav se je venomer umikal. Po poti so naletavali venomer na njegove sledove, marsikje na požgane vasi, na človeška trupla, viseča po drevesih. Domača drobna slahta je vsak hip prihajala v Sapiehov tabor, a se je izgubljala, kakor navadno v nasprotujočih si poročilih. Ta je videl en prapor in se zaklinjal, da knez nima več vojakov; drugi je videl dva, tretji tri, drugi zopet silo, ki je v pohodu štela na tisoče. Z eno besedo, bile so to bajke, kakršne navadno pripovedujejo ljudje, ki ne poznajo vojaškega opravila.

Videli so tupatam Tatarje, toda baš te vesti so se zdele nemoške; pripovedovali so, da jih niso videli za vojsko, temveč pred vojsko, gredočih spredaj. Gospod Sapieha je jezno sopihal, če je kdo pred njim imenoval Babiniča, in je govoril Oskierki:

"Preveč ste ga hvalili. V slabu uri sem poslal Volodijovskega, zakaj če bi bil on tu, bi bil že davno imel toliko jetnikov, kolikor bi hotel, a oni je vihravec, ali pa še kaj hujšega... Sicer pa kdo ve, morda je zares naletel na Boguslava in gre v prednji straži!"

Oskierka sam ni vedel, kako naj sodi. Vtem je zopet minil teden: vojska je prišla v Bialistok.

Bilo je to popoldne. Dve uri pozneje so javile prednje straže, da se bliža neki oddelek.

"Morda Babinič!" je kričnil hetman. "Jaz mu že dam popra!"

Toda ni bil sam Babinič. V taboru je vendar nastal tak hrup ob prihodu tega oddelka, da je šel sam Sapieha pogledat, kaj se godi.

Vtem so hiteli skupaj tovariši izpod raznih praporov, kričaje: "Od Babiniča! Ujetniki! Cela kopa!... Sila ljudi je ujel!"

In res je zagledal gospod hetman kakih par desetk ljudi na suhih in zdelanih konjih. Okročali so blizu tri sto ljudi z zvezanimi rokami, sirove jih bijoč z bati. Pogled na ujetnike je bil strašen. Bili so prej senca ljudi, nego ljudje. Raztrgani, polnagi, tako izsušeni, da so jim gledale kosti skozi kožo, so šli napol živ, nebrižni za vse, še celo za švist jermena, ki jim je paral kožo, in za divji krik Tatarjev.

"Kakšni ljudje so to?" je vprašal hetman.

"Boguslavovi vojaki!" je odgovoril eden izmed Kmitičevih dobrovoljcev, ki je vodil s Tatarji ujetnike.

"Ali ste jih nabrali kje zadaj?"

"Približno polovica jih je že popadala od truda na poti."

Vtem se je približal starejši Tatar, nekaj ordinski stražmojster, se udaril po čelu in oddal gospodu Sapiehi Kmitičev list.

Hetman je nemudoma zlomil pečat in začel glasno čitati:

"Jasno velmožni gospod hetman!"

Da nistem do danes poslal poročil in ujetnikov, je vzrok ta, da sem šel pred četami kneza Boguslava, a ne za njimi in sem hotel naloviti večjo tropo..."

Hetman je prekinil čitanje.

"To je vrag!" je rekel, "mesto da bi bil šel za knezom, se je pri- ril pred kneza!"

"Naj ga krogle bijejo!..." je pristavil polglasno Oskierka.

Hetman je čital:

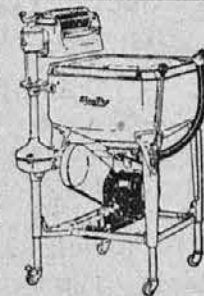
"Dasi je bilo to podjetje nevarno, ker so poizvedovalne čete šle na široko, sem vseeno pobil dve in ne pustivši niti enega pri življenju, sem se zmuznil naprej, radi česar je napadla kneza velika zmedenost, ker je takoj začel sklepati, da je obkoljen in leze v pogubo..."

"Torej radi tega to nenavaden umikanje!" je zaklical hetman. "Vrag, pravi vrag!"

Toda čital je dalje z vedno večjo radovednostjo:

"Ker knez ni razumel, kaj se je zgodilo, je začel gubiti glavo in je razpošiljal vedno več poizvedovalnih čet, katere pa smo tako pobijali, da se niti ena ni vračala v število, v katerem je prišla. Ker sem šel spredaj, sem

Maytag
aluminum
Washer

MANDEL HARDWARE
15704 Waterloo Rd.
Tel. KEnmore 1282

Michael Casserman
18700 Shawnee Ave.
PLUMBING & HEATING
KEnmore 3877

PRVI IZLET

v staro domovino priredi
KRANJSKO-SLOVENSKA KATOLIŠKA JEDNOTA
na svetovnoznaniem, modernem brzoparniku CUNARD LINIJE

BERENGARIA ki odpluje iz New Yorka **dne 20. junija**

Izletniki se bodo ustavili v "Lisieux" na Francoskem, kjer bodo počastili grob "Male Cvetke Sv. Terezije." Bodo si ogledali Pariz in druge znamenitosti na Francoskem. V Ljubljani bodo počastili grob Slovenskega pionirja in ustanovnika K. S. K. Jednote pokojnega Rev. F. S. Sustersiča, itd.

Glede potnih listov, permitov, vožnih listov itd., pišite na—
JOSIP ZALAR (ali K. S. K. J.), 1004 No. Chicago St., Joliet, Ill.
ali na sledeče agente.

MIDTOWN BANK
(Leo Zakrjšek)
639 Ninth Ave., New York
JOHN L. MIHELICH CO.
(August Kollander)
6410 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio

SAKSER STATE BANK
82 Cortlandt Street,
New York, N. Y.
MIHALJEVIC BROS.
6210 St. Clair Avenue,
Cleveland, Ohio

CUNARD LINE

1022 Chester Avenue

CLEVELAND, OHIO

10c do 25c

RAZPRODAJA

SVILENEGA BLAGA

Prične se v torek 5. maja ob devetih zjutraj

PRI

Chicago Chain Store Co.

6101 Glass Ave., vogal E. 61. ceste

Posrečen nakup nam je privedel preko en tisoč ostankov svilenega blaga od neke tukajšnje izdelovalnice oblek; dolžine od ¼ do enega jarda, iz katerega blaga se lahko naredi fine otroške obleke in celo obleke za ženske, ali suknjene podlage. Te ostanke smo aranžirali v treh lotih, po meri, in se bodo prodajali po

10c 15c in 25c

Že dolgo je, kar smo zadnjič imeli tako lepo zalogo svilenega blaga in bo morda zopet poteklo eno leto, predno bomo dobili enakega. Zato prihitite in si izberite iz te izvanredne ponudbe v svilenih ostankih.

Chicago Chain Store Co.

6101 Glass Ave., vogal E. 61. ceste

GRDINA'S SHOPPE

Popolna zaloga oblek in vse opreme za neveste in družice

Beauty Parlor

Vedno najmodernejši ženski klobuki

Trgovina zaprta vsako sredo pop. skuzi celo leto.

6111 ST. CLAIR AVE.

HEnderson 7112 (M. Thu. 8.)

NORWOOD gledališče 6210 St. Clair Ave.

V ponedeljek, torek in sredo, 4., 5. in 6. maja

RICHARD DIX V "CIMARRON"

POVEST IZ LJUBEZNI, KI VAM BO TRGALA SRCE

EDNA FERBER'S COLOSSAL

Največji moment, kar jih pozna film, 50.000 splašenih oseb, kuhajoča se gnca. Preko črte... ponoreni moški... preplašene ženske... otroci izbutjenih oči... padajoči pod smirna kopita... v en v pustino, ki postane najbesnejše kraljestvo na svetu. Ogledajte si sliko gotovo.